

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2651/2022
24.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Тамара Милошевић, адвокат из Београда, против туженог „Нафтна индустрија Србије“ а.д. Нови Сад, чији је пуномоћник Миодраг Војновић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4167/21 од 02.02.2022. године, у седници већа одржаној 24.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиоца и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4167/21 од 02.02.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 496/20 од 19.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор месне ненадлежности Основног суда у Панчеву. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован основни тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење туженог број ..._.../...-.../.../... од 14.04.2015. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ...-... од 06.07.2006. године. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу основног тужбеног захтева којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и распореди га законито Анексом уговора о раду туженог, који мора садржати све потребне елементе према Закону о раду, како је ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, усвојен је евентуални тужбени захтев тужиоца, па је поништено решење туженог број ..._.../... -...-.../.../... од 14.04.2015. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ...-... од 06.07.2006. године. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и распореди на послове који одговарају степену стручне спреме, знању и способностима, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде. Ставом

шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 136.000,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде. Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка од дана пријема пресуде до њене извршности.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4167/21 од 02.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу четвртом, делу става петог којим је обавезан тужени да тужиоца врати на рад и у ставу шестом изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у делу става петог изреке којим је обавезан тужени да тужиоца распореди на послове који одговарају степену стручне спреме, знању и способностима и тужба у том делу је одбачена.

Против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4167/21 од 02.02.2022. године ревизије су благовремено изјавили тужилац и тужени. Ревизијом туженог се наведена другостепена пресуда побија у ставу првом изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закон о парничном поступку и због погрешне примене материјалног права, док се ревизијом тужиоца побија став други изреке исте пресуде, због битних повреда одредаба парничног поступка које су учињене у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац и тужени су поднели одговоре на ревизије, са захтевима за накнаду трошкова на име састава тих одговора.

Испитујући законитост и правилност побијане пресуде, по изјављеним ревизијама, а у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20, 10/23-др закон) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни суд је нашао да су ревизије тужиоца и туженог неосноване.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као ... био у радном односу на неодређено време код туженог почев од 1990. године до 15.04.2015. године, када му је престао радни однос на основу оспореног решења од 14.04.2015. године, којим му је отказан уговор о раду од 06.07.2006. године са пратећим анексима, као технолошком вишку на радном месту ..., уз исплату отпремнине. Последњим закљученим уговором о раду од 06.07.2006. године, тужилац је био распоређен на послове Са туженим је закључио више анекса уговора о раду, тако да је до новембра 2013. године радио на пословима у својој струци по разним секторима и радним јединицама, а потом је премештен на радно место ... у Погону за ... „...“. На основу анекса број 18 од 15.07.2014. године тужилац је распоређен на послове сарадника у ..., а анексом број 19 на послове сарадника у ... – ... – Служби за ..., за које се сходно акту о систематизацији

послова захтева виша школа и сви факултети. Пресудом Основног суда у Панчеву П1 57/14 од 17.05.2016. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2540/16 од 08.09.2017. године, поништен је анекс 16 уговора о раду број ...-... од 06.07.2006. године, број ...-.../...-.../...-... од 23.10.2013. године. Пресудом Основног суда у Панчеву П1 73/18 од 04.07.2018. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3691/18 од 18.01.2019. године, утврђено је да је апсолутно ништав анекс број 17 уговора о раду број ...-... од 06.07.2006. године, број ...-.../...-.../...-... од 15.07.2014. године. Пресудом Основног суда у Панчеву П1 12/19 од 17.05.2019. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2262/19 од 19.09.2019. године, поништен је анекс број 18 уговора о раду број ...-... од 06.07.2006. године, број ...-.../...-.../...-... од 15.07.2014. године. Сви наведени анекси су претходили доношењу оспореног решења о отказу уговора о раду тужиоца.

Према становишту другостепеног суда, на основу овако потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, правилно је, у потврђујућем делу, првостепени суд применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиоца и поништио као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број ...-.../...-.../...-... од 14.04.2015. године, јер је том решењу претходио незаконит поступак распоређивања тужиоца (запосленог), имајући у виду да је правноснажним пресудама утврђено да су незаконити анекси туженог број 16, 17 и 18, па вредновање престанка потребе за радом тужиоца, посматрано с аспекта радног места на које је незаконито распоређен не може бити законито. Такође је нашао да је првостепени суд, на основу члана 191. став 1. Закона о раду, правилно обавезао туженог да тужиоца врати на рад.

Међутим, према оцени другостепеног суда, одлуком о делу тужбеног захтева за распоређивање тужиоца на послове који одговарају степену стручне спреме, знању и способностима, првостепени суд је учинио битну повреду одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, јер је одлучио о захтеву који не спада у судску надлежност из члана 16. ЗПП, пошто суд није надлежан да распоређује запослене код туженог, већ је то у надлежности послодавца, из ког разлога је првостепену пресуду у том делу укинуо и тужбу тужиоца одбацио.

По оцени Врховног суда, побијана пресуда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 ... 32/13, 75/14), било је прописано да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Према одредби члана 191. став 1. наведеног закона, ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

Имајући у виду наведено, према оцени Врховног суда, правилно је становиште нижестепених судова да је оспорено решење о отказу уговора о раду незаконито, из разлога што је том решењу претходио незаконит поступак распоређивања тужиоца, па стога ни вредновање престанка потребе за радом тужиоца, као отказног разлога из члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду, у том случају не може бити законито. Такође, правилно је побијаним пресудом, у ставу другом изреке, укинута првостепена пресуда и одбачена тужба тужиоца у делу којим је обавезан тужени да тужиоца распореди на послове који одговарају степену стручне спреме, знању и способностима, у складу са чланом 16. ЗПП, јер обавезивање послодавца да запосленог распореди на послове који одговарају његовој стручној спремности, знању и способностима стеченим радом не спада у судску надлежност, с обзиром да се измена уговорених услова рада врши уговором о раду, односно његовим анексом, на основу сагласне воље уговорних страна, послодавца и запосленог.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром да су ревизије тужиоца и туженог одбијене, а да трошкови одговора на ревизију нису трошкови потребни за вођење ове парнице, одбијени су и захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 153. и члана 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић